

www.morgenbegintvandaag.nl

CDA

Ede

Verkiezingsprogramma CDA Ede 2010-2014

“MORGEN BEGINT VANDAAG”

DEEL I VISIE EN UITGANGSPUNTEN

HET CDA

Het CDA is een moderne christendemocratische volkspartij. Voor het CDA staat de gemeenschap centraal. De betrokkenheid van mensen bij hun gemeente, gezin en familie, de kerk, de moskee en andere geloofsgemeenschappen, de school, de wijk, het dorp of de buurt, het bedrijf, de vereniging: dat is het ware draagvlak van de gemeente als publieke lokale gemeenschap.

Het CDA heeft een geheel eigen plaats in de Nederlandse politiek: sociaal op sociaaleconomisch gebied, degelijk als het gaat om overheidsfinanciën, realistisch vooruitstrevend als het gaat om milieu en duurzaamheid, vasthoudend en appellerend op het terrein van waarden en normen.

GEMEENTE IN DE SAMENLEVING VAN NU

In de wereld van vandaag

Er is gelukkig veel goeds in de samenleving aan naastenliefde, zorg voor elkaar, mantelzorg, zorg voor de omgeving, gevoel voor het behoud van kostbaar erfgoed, culturele rijkdom, sociaal besef en nog veel meer positieve elementen.

De samenleving kent echter heden ten dage, ook in Ede, tal van problemen en uitdagingen. We constateren teruggang in samenhang tussen groepen en individuen, toename van geweld, gebrek aan respect, onvoldoende integratie van nieuwe Nederlanders, duurte van de medische en sociale zorg, financiële crisis met als gevolg veel mensen met schulden, werkloosheid en afname van normbesef.

Het CDA staat midden in deze ingewikkelde samenleving voor behoud van waarden en normen, vergroting van de veiligheid, gevoel voor historisch gegroeide verbanden, ruimte voor verscheidenheid aan levensbeschouwingen, extra steun voor zwakken en ouderen en tijd voor rust, sport en ontspanning.

Een mens leeft niet bij brood alleen, het CDA kijkt kritisch naar de "24-urseeconomie"

en pleit voor behoud van de zondagsrust.

De huidige kredietcrisis geeft het CDA aanleiding opnieuw na te denken over een rechtvaardige inrichting van onze samenleving, met inbegrip van de financiële sector. Een zorg is de voortdurende aantasting van het milieu, ook in Ede en omgeving. Ook op dat terrein wil het CDA zich inzetten voor een zorgzaam en duurzaam beheer, in de stad en in de dorpen, in goed overleg met alle betrokkenen.

Er wordt door het CDA niet gearzeld gebruik te maken van nieuwe

technologieën en steunende netwerken, maar ook van meedenkende bondgenoten, zoals de kerken en andere geloofsgemeenschappen alsmede aan het CDA verwante organisaties.

In politiek opzicht schuwt het CDA de samenwerking niet met partijen die bereid zijn tot goed overleg over een gezamenlijke coalitie voor het besturen van de gemeente.

Duurzaamheid

Het CDA Ede kiest voor een duurzaam beleid en geeft aan duurzaamheid een brede inhoud. Het staat voor zulk handelen, dat wij onze gemeente in dezelfde of zo mogelijk in een betere toestand doorgeven aan komende generaties.

Duurzaamheid betekent kiezen voor kwaliteit, voor lange-termijnoplossingen, zorg voor de ander en voor onze omgeving, nu en straks. Een duurzame samenleving leeft niet op kosten van een ander of van natuur en milieu. Duurzame relaties aangaan en gebruik maken van producten die goed zijn voor de samenleving en het milieu zijn voorwaarden bij aanbestedingen, subsidiëringen en nieuwe investeringen. Zo speelt duurzaamheid een rol in alle beleidsvelden. Elk beleidsaspect dient te worden getoetst aan de duurzaamheid ervan.

Gemeente Ede in perspectief

Waar gaat het met Ede heen? Forse ruimtelijke opgaven zullen moeten leiden tot belangrijke keuzes. Na 2015 moet gebouwd worden op nieuwe locaties. Dat heeft drie redenen.

Ten eerste: volgens prognoses blijft Ede de komende jaren groeien.

Omdat de omliggende gemeenten te weinig ruimte hebben voor uitbreidingen, zal de druk op Ede van daaruit toenemen. Dat betekent: regionale opvang.

Ten tweede: te verwachten is een overloop van mensen uit de Randstad, met als gevolg druk op de woningmarkt.

Ten derde: de verdere profilering en uitbouw van de Valleiregio tot Food Valley. Tot

2020 wordt een sterke economische ontwikkeling in de regio voorzien, dus nieuwe bedrijven, nieuwe medewerkers die zich vestigen in dit gebied.

Dit alles betekent een flinke uitdaging voor Ede en zijn bestuurders en raad. Het CDA zal sturing moeten geven aan het ontwikkelen van een strategische visie en planvorming. Bovengenoemde ontwikkelingen mogen niet leiden tot prijsopdrijving, met andere woorden: het aanbod moet gelijk opgaan met de vraag.

Keuzes moeten gemaakt: waar gaat Ede heen? Welke nieuwe locaties komen in beeld? Wat betekent dat voor het buitengebied, de dorpen, het karakter van de gemeente? Groei is noodzakelijk, maar moet beheersbaar blijven.

In de komende vier jaren moet het perspectief van Ede duidelijk worden. Dat vraagt om krachtig en helder beleid. Daarin wil het CDA voorop lopen. Dat is de partij aan zichzelf en aan de burgers verplicht. Men kan op het CDA rekenen. Morgen begint vandaag!

INSPIRATIEBRON

Het CDA is een brede volkspartij, geworteld in alle lagen van de samenleving. Daarom biedt het plaats aan veel mensen die zich aangesproken voelen door het christendemocratische gedachtegoed. Ons bindt, naast geloof in democratische waarden, de Bijbelse boodschap als grondslag en inspiratiebron bij het zoeken naar oplossingen voor hedendaagse problemen. Het gaat daarbij steeds om mensen en hun leefmilieu. Menselijk geluk, waardigheid en wederzijds respect, veiligheid en geborgenheid, zorg voor elkaar, gemeenschapszin; dat zijn de vaste waarden.

Bron en Norm

Een principiële en praktische bron voor ons handelen in de samenleving vanuit de joods-christelijke traditie is de „Decaloog“ : de Tien Woorden of Tien Geboden,
samengevat in het dubbele liefdesgebod:

EERBIED VOOR GOD EN RESPECT VOOR DE NAASTE

Deze grondregels voor het leven van mens en maatschappij kan men vergelijken met een paaltjesroute of met tien gidsen onderweg.

EERBIED VOOR GOD

1. Vader en Schepper

Het CDA heeft de overtuiging, dat de Schepper van het leven en de wereld het leven draagt en leidt. Zijn wil is bron en norm voor ons bestaan en ons handelen. Niet wij, Hij stelt ons de wet, zodat wij niet autonoom zijn.

Wij belijden God als Vader en Schepper. Dat nodigt ons uit tot eerbied voor het door Hem geschapen leven. Maar ook tot weerstand tegen machten die zich breed maken in de samenleving en zich tegen het goede leven verzetten.

2. Beelden

Protesteert het Bijbelse gebod zich tegen het vastleggen van God in een uitbeelding, in onze tijd is sprake van een beeldcultuur. Dat is een machtsfactor in de samenleving. Idolen kunnen de scheidslijn tussen de Schepper en het schepsel overschrijden en denkbeelden (ideologieën) kunnen in de politiek de christelijke normen verdringen. Het CDA is waakzaam en zal waar nodig zulke ideologische motieven ontmaskeren en tegengaan. Wel onderstreept het CDA de waarde van beeldende en andere kunst voor de samenleving.

3. Naam

Het CDA keert zich tegen misbruik van Gods Naam. Het CDA staat niet neutraal tegenover Gods Naam en verzet zich indien nodig tegen krenking van de Naam en van hen, die deze Naam eren. Het CDA is vurig voorstander van vrije meningsuiting voor iedereen, maar heeft oog voor grenzen van wat betamelijk is in een respectvolle omgang van mensen.

4. Rustdag

Eén rustdag in de week is een geschenk van God. Het handhaven van de sabbats- of zondagsrust is niet alleen een Bijbelse instelling, maar is ook goed voor de mens en voor het familieleven en van grote sociale betekenis. Op grond van deze overtuiging is het CDA in Ede tegen zondagsopening van winkels en bedrijven.

RESPECT VOOR DE NAASTE

5. Gezag

In de christelijke traditie wordt het eren van ouders gewoonlijk tevens toegepast op alle gezag en gezagsdragers. In kerken wordt dan ook voor de overheden gebeden. Echter, in onze samenleving is in toenemende mate een sterke afkeer van formeel gezag. Anderzijds, gezagsdragers, ook bij de lokale overheid, hebben zich te onderwerpen

aan en hebben recht op rechtvaardige toetsing. Gehoorzaamheid moet ook verdiend worden.

CDA-Uitgangspunt 'Gerechtigheid'.

6. Leven

Diep geworteld in de christelijke traditie is de eerbied voor het geschapen leven en het streven bruto geweld tegen te gaan. Waar mogelijk zal het CDA middelen inzetten tegen huiselijk en publiek geweld. Deze drang naar bescherming van leven strekt zich ook uit naar het leven van dieren en planten (natuur en milieu).

CDA-Uitgangspunten 'Gerechtigheid' en 'Rentmeesterschap'.

7. Trouw

Het CDA ziet naast de betekenis van de Bijbelse leefregel voor persoonlijke trouw in relaties het grote belang van goede trouw bij afspraken en overeenkomsten in het maatschappelijke verkeer en wijst contractbreuk af. *CDA-Uitgangspunt 'Solidariteit'.*

8. Eigendom

In deze wereld onderkent het CDA een enorme honger naar macht en bezit

en een grijpen naar wat een ander toebehoort („graaicultuur“).

Criminaliteit

maakt zich breed, ook in Ede. Daarvoor is voldoende politie nodig. Het gaat

er niet om tegen elke prijs over onze spullen te waken, maar om mensen te beschermen, met name armen en zwakken. Uiteindelijk gaat het dan ook om sociale rechtvaardigheid en zorg voor mensen die achterblijven in huisvesting en werkgelegenheid.

CDA-Uitgangspunten 'Solidariteit' en 'Gerechtigheid'.

9. Zuiverheid

Voor de gemeente en haar organisatie wijst het negende gebod de weg naar transparantie en zuiverheid in de communicatie met burgers en relaties. Een goed bestuur is wars van troebele voorlichting en politieke spelletjes.

CDA- uitgangspunt 'Gerechtigheid'

10. Grenzen

Het tiende gebod herinnert aan de idee van „soevereiniteit in eigen kring“ . De

overheid mag zich geen verantwoordelijkheden of bevoegdheden toe-eigenen

die eigen zijn aan burgers, geloofsgemeenschappen of maatschappelijke organisaties. Elke levenskring heeft haar eigen gebied en grenzen, ook de overheid. Wel geeft zij ruimte, soms ook subsidie, aan deze leefkringen om in vrijheid de eigen taken te vervullen.

CDA-Uitgangspunt 'Gespreide verantwoordelijkheid'.

DEEL II GEMEENTEPROGRAM CDA – EDE

1. VEILIGHEID EN LEEFBAARHEID

Keuzes:

Een veilige leefomgeving, zowel binnen als buiten, is een noodzaak voor een goede samenleving. Criminaliteit en overlast moeten worden bestreden. Overtreders moeten hard worden aangepakt. Dat is nodig om de sociale samenhang, leefbaarheid en geborgenheid terug te brengen in buurten, wijken en dorpen. Coffeeshops en smart/growshops moeten verdwijnen, zeker in de buurt van scholen, sportaccommodaties, jongerencentra en kinderrijke wijken. De gemeente draagt zorg voor handhaving op dit gebied, maar maakt zich ook sterk voor heldere regelgeving door de landelijke overheid. Het gedogen van welke inbreuk dan ook op wat wettelijk is vastgesteld, dient te worden vermeden.

- 1.1 De gemeente wijst de burgers geregeld op hun eigen verantwoordelijkheid voor veiligheid, correct gedrag en gezamenlijke zorg voor netheid, orde en welzijn van straat en buurt.
- 1.2 Het politieapparaat dient kwantitatief en kwalitatief voldoende te worden uitgerust om handhaving in Ede te kunnen waarborgen. Waar nodig draagt de gemeenteraad wensen aan om op te nemen in de planvorming van de politie.
- 1.3 De gemeente oefent met volharding haar invloed uit om de politie voldoende op sterkte te krijgen in alle wijken en dorpen.
- 1.4 Gedoogbeleid wordt op alle terreinen bestreden, heldere, handhaafbare regelgeving wordt van het gemeentebestuur geeist.
- 1.5 Drankketen in en buiten de dorpen moeten worden gesloten. In zijn algemeenheid wordt drankmisbruik onder jongeren bestreden.
- 1.6 De gemeente bestrijdt met kracht discriminatie en ondersteunt initiatieven ter bestrijding van racisme en ter bevordering van integratie.
- 1.7 Het voorkomen van criminaliteit en overlast gebeurt door voorlichting en door samenwerking met scholen en maatschappelijke instellingen.

- 1.8 Bestrijding van criminaliteit vraagt niet alleen om preventieve, maar ook repressieve maatregelen ('lik op stuk'). Schade aan gemeentelijk eigendom wordt onmiddellijk op de veroorzakers verhaald.
- 1.9 Indien het bijdraagt aan het terugdringen van criminaliteit zal op meer plaatsen camerabeveiliging worden toegepast.
- 1.10 Door passende maatregelen moet een einde gemaakt worden aan onveilige plaatsen in Ede, zoals Station Ede – Wageningen, delen van Veldhuizen en Ede Zuid op sommige tijdstippen in de avond en nacht.
- 1.11 De gemeente verleent buitengewone opsporingsambtenaren (BOA's) in Ede - Centrum en in wijken en dorpen bevoegdheid om, indien nodig, bij overtredingen en ergerlijke overlast daders te beboeten.
- 1.12 Veiligheidsproblemen in wijken, buurten en dorpen worden op projectmatige wijze door gemeente (BOA's) en politie aangepakt in nauwe samenwerking met de betreffende bewoners. Deze hebben een signalerende rol en worden daarbij op verzoek ondersteund door de politie.
- 1.13 De gemeente zal stimuleren dat meer burgers deelnemen aan „Burgernet“ .
- 1.14 Met alle wettelijke middelen moet de bestrijding van overlast op het Museumplein en andere openbare ruimten worden voortgezet.
- 1.15 De gemeente neemt concrete initiatieven voor een structurele aanpak van huiselijk geweld, in samenwerking met politie, justitie en hulpverlening.
- 1.16 Beveiliging op alle bedrijventerreinen in de gemeente heeft de volle aandacht van de gemeente.
- 1.17 Tegen het bekladden van gebouwen met graffiti en tegen overlast door hondenpoep wordt krachtig opgetreden, het laatste door het scheppen van voldoende uitlaatplaatsen, het plaatsen van automaten met hondenpoepzakjes en meer afvalbakken. Dit dient vergezeld te gaan van doelgerichte handhaving.
- 1.18 Binnen elke wijk of buurt dient een „plein“ uit te nodigen tot binding en ontmoeting tussen mensen.
- 1.19 Tegen jongeren die vernielingen aanrichten en afval produceren op straat, met name na bezoek aan horeca of evenementen in het weekend, zal krachtig worden opgetreden.

- 1.20 De aanrijtijden van brandweer en ambulances dienen in heel de gemeente te worden behaald. De brandweer blijft onder gemeentelijk beheer.
- 1.21 Er moet een over de hele gemeente een deskundig bediend dekkend netwerk zijn van apparatuur voor Automatische Externe Defibrillators (AED - apparatuur) met bijbehorend communicatiesysteem.
- 1.22 Waar gevoel van veiligheid daartoe noopt worden parkeerplaatsen goed verlicht en zo nodig, bv. bij het station Ede – Wageningen, met camera's beveiligd.
- 1.23 Bij planning en onderhoud van de groenvoorzieningen vormt de sociale veiligheid een vast onderdeel.
- 1.24 De veiligheid van kinderen wordt bewaakt; autoverkeer mag geen hinder zijn voor spelende kinderen. De gemeente stelt hiertoe samen met de scholen en de ouders een actieplan op.
- 1.25 De gemeente stimuleert een aanpak, waarbij burgers nauw betrokken zijn op leefbaarheid en het beheer van de buurt c.q. straat waarin zij wonen.
- 1.26 De gemeente ondersteunt initiatieven van burgers die, samen met wijkagent - en beheerder, verantwoordelijkheid nemen voor de veiligheid in een wijk, buurt of straat.
- 1.27 Geluidsoverlast, bodemverontreiniging en aantasting van de luchtkwaliteit tasten de leefbaarheid voor mensen aan. Wettelijke normen op dit gebied zullen worden gehandhaafd.

2. BEHEER OPENBARE RUIMTE

Keuzes:

De openbare ruimte is van en voor iedereen. Daarom dienen bewoners rechtstreeks invloed te hebben op hun woon- en leefomgeving, zowel in wijken als dorpen. Gekozen wordt voor permanente communicatie met de burgers over hun leefomgeving en een duurzame inrichting van wijken en dorpen.

- 2.1 De gemeente onderhoudt geregeld voeling met wijk- en dorpsraden of verenigingen en met verenigingen van huiseigenaren (VVE) over de uitvoering van een zo goed mogelijk omgevingsbeleid.
- 2.2 De gemeente gaat krachtig voort de plannen voor integraal wijkbeheer uit te voeren en gaat door met de oprichting en uitbouw van wijkplatforms van burgers met vertegenwoordigers van gemeente, politie en woningbouwcorporaties, met als doel: verbetering van de leefbaarheid en veiligheid, voorkoming van ergernissen en signaleren van overtredingen.
- 2.3 Waar door burgers veranderingen in de openbare ruimte of in de vervoersinfrastructuur wordt gevraagd, of wanneer de gemeente die veranderingen wil aanbrengen, wordt door de gemeente serieus ruimte gegeven aan inspraak van de betrokken burgers.
- 2.4 De gemeente zet zich zoveel mogelijk in voor het verkrijgen van een breed draagvlak onder de burgers voor de realisering van door hen gewenste veranderingen.
- 2.5 Waar de bewoners in wijken en dorpen hun gezamenlijke betrokkenheid en inzet voor de openbare ruimte tonen, kan men rekenen op (eventueel financiële) ondersteuning door de gemeente.
- 2.6 Aangezien de leefbaarheid van de openbare ruimte een grote bijdrage levert aan het woongenot van de bewoners, zal de gemeente zorg dragen voor een gedegen beheer, goed onderhoud en regelmatige reiniging, met het doel de openbare ruimte duurzaam in stand te houden.
- 2.7 De gemeente moet bij het onderhoud van de openbare ruimte de normen blijven nastreven van Integraal Beheer Openbare Ruimten (IBOR-normen).
- 2.8 Vervuiling van de publieke ruimte door middel van afval, hondenpoep en vandalisme wordt krachtig bestreden en bestraft. De gemeente steunt initiatieven van bewoners die in hun buurt of straat zelf tot een aanpak van dit euvel komen.

- 2.9 De gemeente werkt samen met woningcorporaties en bewoners om verouderde buurten en wijken op te knappen en goed te conserveren.
- 2.10 Gehandicapte en andere minder mobiele burgers mogen rekenen op een beleid, dat ook voor hen maximale toegankelijkheid nastreeft op alle terreinen, zoals winkelcentra, toeristische paden e.d.
- 2.11 De gemeente zorgt voor een goed onderhoud van wegen en fietspaden.
- 2.12 De gemeente zal het parkeerbeleid integraal tegen het licht houden en bij het ontwikkelen van beleid met name letten op de kosten voor kort parkeren en parkeren in de avonduren. Betaald parkeren in het centrum in de open lucht wordt gekoppeld aan openingstijden van winkels.
- 2.13 Er komt een adequate en duurzame regeling voor het parkeren van de eigen medewerkers van de gemeente, teneinde de parkeerdruk in de omgeving van het raadhuis te verlichten. Gebruik van openbaar vervoer en fiets wordt gestimuleerd.
- 2.14 Via het parkeerbeleid wordt geregeld, dat parkeerders parkeergeld betalen naar rato van de tijd die zij parkeren, zo mogelijk ook in de parkeergarages.

3. ECONOMISCHE ONTWIKKELING

Keuzes:

Doel van het lokale beleid betreffende economie is het scheppen en behouden van sociaal-maatschappelijk en ecologisch verantwoorde, duurzame en rendabele werkgelegenheid in de gemeente, in samenhang met de regio. De gemeente zet doelgericht citymarketing in.

- 3.1 De gemeente heeft een voorwaardenscheppende rol inzake het verwerven of behouden van economische activiteit, waarbij afstemming met andere gemeenten in de regio vanzelf spreekt.
- 3.2 De gemeente geeft ondernemers, agrariërs, particuliere ontwikkelaars en bedrijven alle ruimte om zich volop te ontplooien, maar houdt nauwlettend in het oog dat het algemeen belang prioriteit heeft.
- 3.3 De gemeente heeft een voorkeur voor de vestiging en het behoud van bedrijven, die passen in het hoogwaardige ecologische milieu van de gemeente.
- 3.4 De gemeente zet zich in voor verdere ontplooiing van het bedrijfsleven, ook binnen het kader van Food Valley.
- 3.5 Het concept Food Valley zal vertaald worden in concrete ontwikkelingsopgaven voor Ede, zoals economische ontwikkelingen, uitwerking van ruimtelijke opgaven, kansen voor het onderwijs en verbetering van de mobiliteit.
- 3.6 Ede zal zich inzetten om kansen te benutten die Food Valley biedt; enerzijds om kennisintensieve bedrijven aan te trekken, anderzijds om nieuwe werkgelegenheid te creëren voor de maakindustrie en de dienstverlenende sectoren.
- 3.7 Ede vervult een belangrijke rol in de regionale samenwerking met de Valleigemeenten met als doel de nieuw te vormen regio Food Valley.
- 3.8 Voor de ontwikkeling van het bedrijventerrein A12 Ede - Veenendaal, stimuleert de gemeente maatregelen in het kader van duurzaamheid en wordt aandacht gegeven aan alternatieve energiemogelijkheden zoals warmteopslag en biogas.
- 3.9 De gemeente maakt afspraken, met bedrijven in de regio over werk en werkervaringsplaatsen voor bijstandsgerechtigden, om de uitstroom uit de bijstand te bevorderen. Permar SW vervult hierbij een belangrijke uitvoerende rol.

- 3.10 Gezien hun verworteling in de dorpen en hun sociaal-maatschappelijke functie, moeten bedrijven zich daar kunnen blijven vestigen.
- 3.11 Nu er in Ede Centrum, Lunteren en Bennekom hoogwaardig winkelcentra tot stand zijn gekomen, wordt de nodige medewerking verleend om er, mede door drempelverlagende initiatieven voor ondernemers, speciaalzaken gevestigd te krijgen.
- 3.12 Het winkelbestand van Ede Centrum is voltooid; in plaats van verdere uitbreiding dient gestreefd te worden naar verhoging van kwaliteit.
- 3.13 Er wordt geen detailhandel in de periferie van Ede toegelaten, tenzij in uiterste noodzaak, wanneer daarmee binnenstedelijke knelpunten worden opgelost.
- 3.14 De gemeente werkt niet mee aan de openstelling van winkels en bedrijven op zondag.
- 3.15 Herinrichting van bestaande bedrijventerreinen heeft de voorkeur boven de aanleg van nieuwe zakelijke locaties.
- 3.16 Bij gronduitgifte op bedrijventerreinen wordt gelet op de betekenis van de aspirant-koper voor de werkgelegenheid, duurzaamheid en gevoel voor maatschappelijke verantwoordelijkheid van het bedrijf.
- 3.17 Bij gronduitgifte voor bedrijven wordt gunning aan grondextensieve bedrijven met weinig medewerkers vermeden.
- 3.18 Na evaluatie van de reclameheffing in Ede Centrum zal worden bezien of in de dorpen tot een dergelijk systeem moet worden overgegaan.
- 3.19 Over voortgaande ontwikkeling van het bedrijfsleven onderhoudt de gemeente nauw contact met de ondernemersorganisaties.
- 3.20 Ede zal in regionaal verband deelnemen aan een nieuwe op te richten organisatie Toerisme Veluwe, waarbij lokale belangen en de inzet van lokale vrijwilligers gewaarborgd worden.
- 3.21 De gemeente zal een verdere strategie gaan ontwikkelen om de aantrekkelijke kanten van Ede te laten zien, door in één organisatie samen te werken met inwoners, bedrijfsleven en maatschappelijke instellingen (citymarketing).

4. JONGEREN EN ONDERWIJS

Keuzes:

In het christendemocratische gedachtegoed wordt goed onderwijs beschouwd als één van de meest praktische vertalingen van de noodzakelijke solidariteit tussen generaties. Het biedt gelijke kansen en ruimte aan talenten van leerlingen. Onderwijs en arbeidsmarkt moeten goed op elkaar aansluiten.

- 4.1 De gemeente beschouwt het gezin als veilige basis voor ouders en kinderen, van waaruit zij in hun sociale omgeving functioneren.
- 4.2 In het college van B&W neemt de portefeuillehouder voor alle Centra voor Jeugd en Gezin (CJG "s) het voortouw bij het ontwikkelen van het jeugd- en gezinsbeleid, onder meer door opnieuw vorm te geven aan een laagdrempelig steunpunt voor opvoedingsondersteuning.
- 4.3 De gemeente betreft blijvend jongeren actief bij de ontwikkelingen in de gemeente en let daarbij niet alleen op knelpunten, maar faciliteert tevens organisaties waar jongeren sociale contacten opdoen.
- 4.4 De gemeente draagt zorg voor goede onderwijshuisvesting en zal bij nieuw- of verbouw een functionaris aangestellen die de bouw op alle punten begeleidt en aanspreekpunt is.
- 4.5 De gemeente ziet er bij voortdurende strikt op toe, dat alle vormen en groeperingen van onderwijs gelijk worden behandeld, in het bijzonder met betrekking tot de onderwijsgebouwen en hun onderhoud.
- 4.6 Er zal geregeld overleg zijn tussen het gemeentebestuur en alle schoolbesturen, gelet op de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor met name de oplossing van maatschappelijke problemen.
- 4.7 De gemeente ziet er op toe dat alle scholen goed en veilig bereikbaar zijn door toereikende verkeersmaatregelen in de directe omgeving, om chaotische verkeerssituaties te voorkomen. Het gebruik van de fiets door scholieren wordt sterk gestimuleerd.
- 4.8 Ten aanzien van de zogenaamde 'zwarte-scholenproblematiek' blijft de schoolkeuze van de ouders voorop staan; spreiding van leerlingen mag niet worden afgedwongen, maar wel initieert de gemeente het maken van afspraken, op basis van vrijwilligheid, tussen openbaar en bijzonder onderwijs inzake het aannamebeleid.

- 4.9 Scholen moeten toegankelijk zijn voor rolstoelgebruikers en leerlingen met handicaps.
- 4.10 Achterstandenbeleid blijft een belangrijk onderdeel van het gemeentelijk onderwijsbeleid. Samenwerking tussen kinderopvang en peuterspeelzaal is geboden om kinderen met een taalachterstand beter en sneller te helpen. De gemeente geeft uitvoering aan de nieuwe Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (OKE).
- 4.11 Ongeoorloofd schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten moeten worden teruggedrongen. Jongeren die uitvallen worden teruggedleid naar school of naar een baan en, als dat niet lukt, naar een zorgtraject.
- 4.12 De gemeente staat positief tegenover het instellen van „brede scholen” met hun combinatie van diverse functies, maar pleit ervoor dat een school een school blijft. Bij samenwerking in een brede school door verschillende organisaties dient elk haar identiteit te waarborgen.
- 4.13 De huidige kennisintensieve maatschappij vraagt om onderwijs dat jongeren opvoedt tot kritische mensen die met succes in die maatschappij functioneren, zowel op de arbeidsmarkt als op het sociale vlak. Het regionale Platform Onderwijs Arbeidsmarkt (POA) en het Technocentrum de Vallei zullen hiervoor ondersteund moeten worden.
- 4.14 De gemeente stimuleert de wisselwerking tussen de verschillende onderwijsinstututen in de regio.
- 4.15 Belangrijk is educatie op het gebied van de, historisch en cultureel belangwekkende, natuurrijke omgeving van de gemeente. Scholen en uitvoerende organisaties op dit terrein worden gesteund, onder andere door de gemeentelijke archiefdienst.
- 4.16 Vrijwilligers die werken ten dienste van jongeren verdienen steun van de gemeente, gelet op hun belangrijke functie in de opvang en begeleiding van jongeren.

5.SPORT

Keuzes:

Het CDA hecht aan een bloeiend sportverenigingsleven en beveelt financiële en organisatorische ondersteuning aan waar dat nodig is. In principe moet iedereen kunnen sporten. Speerpunt is het werven van vrijwilligers. Onderhoud en tijdige vernieuwing van sportaccommodaties vragen blijvende aandacht.

- 5.1 In de gemeentelijke ondersteuning van sport wordt voorrang gegeven aan buurtsport en breedtesport, met extra aandacht voor de dorpen.
- 5.2 De gemeente zal in nieuwe woonwijken, maar ook bij inbreiding, tenminste 3% van het oppervlak moeten reserveren voor speelruimte.
- 5.3 Subsidies voor sportverenigingen zullen meer afhankelijk zijn van wat ze leveren dan van wat ze bij voorbaat nodig denken te hebben.
- 5.4 Van de verenigingen mag de gemeente verwachten, dat zij zich inspannen om bepaalde doelgroepen te bereiken, zoals jongeren, migranten, mensen met een laag inkomen en gehandicapten.
- 5.5 Ter bevordering van deelname aan sport door jongeren dient de sport- en cultuurpas te worden gehandhaafd.
- 5.6 Bij het subsidiëren van breedtesport mag geen discriminatie in leeftijd worden toegepast.
- 5.7 De zorg voor voldoende accommodaties voor de sport vraagt, gelet op de groei van de gemeente, om een planmatig accommodatiebeleid en een daarbij behorende financiële reservering. Sportservice is verantwoordelijk voor de uitvoering hiervan.
- 5.8 Extra ondersteuning wordt verleend aan sportverenigingen die meewerken aan een efficiënt gebruik van accommodaties door wisseling van locatie of samenwerking met anderen.
- 5.9 Structurele beschikbaarstelling van subsidie voor projecten Buurt-Onderwijs- Sport (BOS) is aan te bevelen met het oog op de versterking van de sociale samenhang in de buurten.
- 5.10 Het aanleggen van kunstgras wordt toegepast vanwege de geschiktheid daarvan voor intensiever gebruik en ruimtebesparing.

- 5.11 De gemeente ziet er op toe dat voor de bevolking in zowel in Ede Stad als in de dorpen voldoende zwemgelegenheid bestaat, waaronder schoolzwemmen, en wendt, indien gewenst, daarvoor de nodige middelen aan.
- 5.12 Bevorderd moet worden dat derden, bijvoorbeeld commerciële instellingen, gebruik maken van gemeentelijke gymnastieksalen voor het daarin organiseren van evenementen. Doordat verworven inkomsten worden aangewend voor de verbetering van de kwaliteit van de zalen.

6. CULTUUR

Keuzes:

De gemeente is van mening dat cultuur een wezenlijk onderdeel is van onze samenleving en mede bekostigd dient te worden uit gemeentelijke middelen. Het gemeentelijke cultuurbeleid zal zoveel mogelijk aansluiten op de behoeften en wensen van de Edese bevolking, maar ook inspelen op te verwachten culturele ontwikkelingen in de toekomst. Kunst en cultuur bepalen mede de aantrekkelijkheid en de waarde van de gemeente voor oude en nieuwe bewoners. Professionele- en amateurkunst hebben beide een plaats in het gemeentelijk beleid.

- 6.1 Middelen van gemeentewege voor culturele voorzieningen dienen deel uit te maken van het gemeentebudget in een mate, welke past bij de gevarieerde identiteit van de gemeente Ede.
- 6.2 Om zicht te krijgen op de meest gewenste beschikbaarheid van culturele voorzieningen, ontwerpt de gemeente een breed opgezet meerjarenplan „Cultuur in het Ede van de toekomst“ , dat past bij de eigen geschiedenis van de gemeente, rekening houdt met „Cultura“ en met private culturele instellingen als „Cinemec“ (film) „De Reehorst“ (theater) en dat getoetst is aan situaties en voorzieningen in met Ede vergelijkbare gemeenten.
- 6.3 Bij het subsidiëren van culturele instellingen en programma's wordt rekening gehouden met de in Ede algemeen aanvaarde waarden en normen.
- 6.4 „Cultura“ heeft in het kader van gewenste voorzieningen een unieke plaats, waarbij een verantwoorde financiële beleidsvoering en exploitatie vereist is.
- 6.5 'Cultura' mag geen eiland zijn, maar intensiveert samenwerking met in de gemeente aanwezige andere organen van cultureel karakter zoals het Platform van Edese Kunstenaars (PEK), muziek- en toneelverenigingen e.d.
- 6.6 Ede kan zich bijzonder profileren als gemeente met hooggekwalificeerde muzikale amateurkunst en de gemeente neemt een inspanningsverplichting op zich voorzieningen te scheppen voor opleiding, huisvesting en uitvoeringen.
- 6.7 De gemeente onderkent het belang van de Lokale Omroep Ede, stimuleert een goede outillage, een groter bereik en een duurzamer positie in de samenleving, waarbij niet alleen radio, maar ook televisie, internet- en tekst TV worden gesubsidieerd.

- 6.8 De gemeente voert een actief monumentenbeleid en spant zich in specifiek Edese gebouwen alsmede dorpsgezichten te behouden.
- 6.9 De gemeente adviseert en steunt kerken, organisaties en particulieren in hun zorg voor en onderhoud van gezichtsbepalende en monumentale gebouwen.
- 6.10 De gemeente gaat een omvattend museumbeleid ontwikkelen en streeft daarbij naar een integrale aanpak van de huisvesting van de diverse musea.
- 6.11 Het gemeentearchief verkrijgt voldoende middelen om door educatief werk op scholen en andere daartoe geëigende instellingen de kennis van het culturele erfgoed van Ede te verbreiden.
- 6.12 Het gemeentelijk kunstbezit wordt geregeld toegankelijk gemaakt voor het publiek door middel van exposities, uitleen en verkoop.
- 6.13 De gemeente dient bij voorkeur van Edese uitvoerende en beeldende kunstenaars gebruik te maken om het imago van de gemeente te bevorderen en hun de gelegenheid te bieden zich te manifesteren in de openbare ruimte en in civiele werken, waar mogelijk in samenwerking met het bedrijfsleven. Kunst in openbare ruimten wordt bij voorkeur gemaakt door Edese kunstenaars.
- 6.14 De gemeente komt de aangegane verplichtingen betreffende het Openluchttheater getrouw na. Dit theater moet een meer prominente plaats krijgen in het cultuurbeleid.

7. WERK EN INKOMEN

Keuzes:

De gemeente vindt betaald werk de beste vorm van sociale zekerheid en de gemeente dient te bevorderen dat wie kan werken ook aan de slag geholpen wordt, met name jongeren. Voor de kansarmen in de samenleving waarborgt de overheid een elementair bestaansniveau als een basis waarop ieder als een volwaardig lid aan de gemeenschap kan participeren.

- 7.1 De gemeente acht elke burger die werken kan zelf verantwoordelijk voor het vinden van een arbeidsplaats.
- 7.2 De gemeente streeft naar handhaving van de bestaande regelingen op het gebied van inkomensondersteuning en geeft daarover aan gegadigden ruime informatie.
- 7.3 In het gemeentelijk beleid inzake werk en inkomen ligt de nadruk op deelname aan het arbeidsproces en is instroom naar betaald werk van doorslaggevende betekenis.
- 7.4 De inzet van de middelen krachtens de Wet Werk en Bijstand (WWB) is gericht op heenleiden naar werk, bieden van inkomensondersteuning en voorkomen dan wel opheffen van sociaal isolement door re-integratie, dit laatste in samenwerking met de Stichting Voorwerk en Permar SW.
- 7.5 De gemeente schenkt, naar de mogelijkheden die de WWB biedt, bijzondere aandacht en zorg aan gezinnen met kinderen en mensen met een functiebeperking of chronische ziekte.
- 7.6 Jonge gehandicapten („Wajongers“) dienen de kans te krijgen in een (gedeeltelijk) reguliere baan te komen, zodat zij niet levenslang afhankelijk zijn van een uitkering. De gemeente dient dit beleidsmatig aan te moedigen.
- 7.7 Voor iedere bijstandsgerechtigde geldt arbeidsverplichting; ontheffing daarvan kan door de gemeente slechts op diens verzoek worden verleend in gevallen waarin de wet WWB en de desbetreffende gemeenteverordening voorziet.
- 7.8 Voor gesubsidieerde banen zullen in aanmerking komen personen met een reëel perspectief op instroom naar regulier werk en tevens zij, die dit perspectief missen ('kansarmen'), maar wel perspectief hebben op 'vangnetbanen'.

- 7.9 Frauderen tijdens het uitkeringsproces wordt door de gemeente streng aangepakt, bijvoorbeeld door gedeeltelijke of algehele inhouding dan wel stopzetting van de uitkering.
- 7.10 Alleenstaande ouders van minderjarige kinderen in de leeftijd van 0 tot 5 jaar kunnen geheel of gedeeltelijk worden vrijgesteld van de plicht tot sollicitatie. Werken in deeltijd voor deze groep kan gestimuleerd worden door middel van een premie.
- 7.11 De gemeente hecht, naast betaald werk, zeer groot belang aan vrijwilligerswerk als 'sociaal kapitaal' van de samenleving en dragend fundament voor zeer veel onmisbare organisaties en instellingen.
- 7.12 Subsidie voor de stichting 'De Medewerker' en andere steunorganisaties binnen de gemeente voor vrijwilligerswerk, wordt gecontinueerd.
- 7.13 Via subsidies stimuleert de gemeente het maatschappelijk werk of de openbare geestelijke gezondheidssector om steunend beleid te voeren voor
–vaak zwaarbelaste– mantelzorgers.
- 7.14 Bij de gemeentelijke voorlichting aan nieuwe inwoners wordt ruime informatie ingeruimd voor het in Ede aanwezige vrijwilligerswerk
- 7.15 De gemeente biedt de mogelijkheid tot het verlenen van krediet voor mensen en groepen die anders niet of nauwelijks een lening kunnen afsluiten en doet dit in samenwerking met de Stadsbank Arnhem.
- 7.16 Het gemeentebestuur vervult een voorbeeldfunctie door zijn eigen werknemers mogelijkheden te geven om maatschappelijk betrokken te zijn.
- 7.17 De gemeente ziet er op toe dat gegevens van hen, die werkloos zijn geworden ten gevolge van de economische crisis, goed worden verzameld („monitoring“) en stimuleert maatregelen om door investeringen in de regio het aantal werklozen te beperken.

8. MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING EN ZORG

Keuzes:

‘Op eigen kracht waar mogelijk, ondersteuning indien nodig’ is voor het CDA uitgangspunt van het beleid inzake de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). Over het hele veld dat deze wet bestrijkt zal het belang van mensen voorop moeten staan, mede door terugdringing van de bureaucratie.

De dienstverlening bestrijkt de hulp aan hen, die steun nodig hebben om weer zelfredzaam te worden. Burgers met een functiebeperking of chronische aandoening hebben recht op een volwaardige plaats in de Edese samenleving.

De zorg is gericht op hen, die niet (meer) zonder blijvende steun kunnen.

- 8.1 De gemeente voert een sociaal beleid dat activerend is voor wie nog kan werken, toereikend is voor wie dat niet meer kan en dat ook op langere termijn houdbaar is.
- 8.2 De gemeente zal er consequent op toezien, dat de kansen die de WMO biedt worden benut ten behoeve van een menswaardig bestaan van grote groepen burgers, voor wie zelfstandig functioneren niet (meer) vanzelfsprekend is.
- 8.3 Het beleid van de gemeente is erop toegespitst dat ouderen, gehandicapten en chronisch zieken net als iedereen kunnen leven in 'normale' omstandigheden.
- 8.4 Uitgaande van de wens dat ouderen, gehandicapten en chronisch zieken zolang mogelijk hun zelfstandigheid kunnen bewaren, moet – binnen het WMO-beleid – de dienstverlening hierop worden afgestemd.
- 8.5 De gemeente zorgt voor optimale middelen om ouderen, gehandicapten en chronisch zieken te informeren over voor hen geldende – ook financiële – voorzieningen.
- 8.6 Bij aanbestedingen in het kader van de WMO is goede kwaliteit van diensten en voorzieningen leidend principe.
- 8.7 Om onrust onder cliënten en verlies van vertrouwde hulpverleners te vermijden, dient aanbesteding, mogelijk samen met andere gemeenten in de regio, te geschieden voor een langere termijn.

- 8.8 De keuzevrijheid van de cliënt dient zoveel mogelijk te worden geëerbiedigd met als leidend uitgangspunt: regels mogen mensen niet beknotten, zodat zij zich meer „ondergeschikte“ van de instellingen voelen dan vrij mens.
- 8.9 Mochten de WMO - middelen voor de geïndiceerde vraag in Ede ontoereikend blijken, moeten daarvoor dekkingsmiddelen worden gezocht.
- 8.10 De eigen bijdrage – systematiek dient opnieuw doorgelicht en zo nodig aangepast te worden.
- 8.11 De gemeente houdt in haar beleid ten dienste van ouderen, gehandicapten en chronisch zieken rekening met de noodzaak van toespitsing op specifieke noden ('maatwerk').
- 8.12 Verstreckte WMO - hulpmiddelen van vervoer, zoals scootmobiel en elektrische rolstoelen, moeten na de beëindiging van hun gebruik worden ingenomen om voor hergebruik geschikt te worden gemaakt.
- 8.13 De gemeente draagt in samenwerking met de Provincie Gelderland zorg voor de organisatie van een goed functionerend ouderen- en gehandicaptenvervoer (vgl. "Regiotaxi Gelderland").
- 8.14 De gemeente bevordert – met name voor de bewoners van de dorpen – een optimale toegankelijkheid en snelle bereikbaarheid van de medische en maatschappelijke voorzieningen in het Gelderse Vallei Ziekenhuis of elders, alsmede van de instellingen voor thuiszorg.
- 8.15 Er wordt preventief beleid vanuit de gemeente ontwikkeld met betrekking tot schuldhulpverlening, inclusief leermodellen over omgaan met geld voor gebruik op scholen binnen het vak maatschappijleer.
- 8.16 Onverminderd de eigen verantwoordelijkheid van elke burger blijft de gemeente de door het Leger des Heils en andere instellingen georganiseerde vormen van verplichte dagbesteding voor dak- en thuislozen steunen.
- 8.17 In nauw overleg met kerkelijke diaconieën, moskeeën en belangenorganisaties ziet de gemeente om naar zinvolle dagbesteding voor mensen die dreigen te vereenzamen.
- 8.18 Tenminste één maal per jaar zal overleg plaatsvinden met diaconieën, parochiële caritas instellingen en moskeebesturen over maatschappelijke aangelegenheden.

- 8.19 De gemeente bevordert de volksgezondheid door voorlichting, uitvoering van programma's in het kader van collectieve preventie en door gezondheidsopvoeding, waarvoor de GGD bijdragen levert.
- 8.20 Bij de analyse en planvorming door de gemeente met mogelijke negatieve effecten voor de gezondheid betreft zij de GGD.
- 8.21 Verslavingszorg, zowel preventief als repressief, wordt ondersteund.
- 8.22 De krachtens de WMO aan de gemeente toebedeelde financiële middelen zullen onverkort aangewend worden voor maatschappelijke ondersteuning en zorg.
- 8.23 Bij terugloop van bijdragen voor de WMO van de centrale overheid en toename van het aantal zorgvragers, is kritisch volgen van inkomsten en uitgaven van belang met het oog op de instandhouding van de WMO in de toekomst.
- 8.24 Gestreefd zal worden de WMO en de AWBZ achter één loket te krijgen, zodat cliënten vandaar uit efficiënt kunnen worden geholpen, ook omdat nu een groot deel van de begeleidingszorg overgeheveld is van de AWBZ naar de WMO.
- 8.25 De gemeente blijft het particulier initiatief inzake welzijnswerk ondersteunen, met alle respect voor de identiteit van de betreffende instellingen en is bereid bij te dragen aan het in stand houden van deze organisaties.
- 8.26 De gemeente beschouwt de in Ede bestaande vormen van jeugdhulpverlening als uiterst belangrijk en bevordert het werk van organisaties die zich daarvoor inzetten.
- 8.27 Ouderen moeten, gelet op hun kennis en ervaring volop ingeschakeld kunnen worden in het vrijwilligerswerk.
- 8.28 In het kader van generatiebeleid bevordert de gemeente, dat binnen zorgcentra voor ouderen opvang van peuters en scholieren worden gelokaliseerd.
- 8.29 Ouderen en gehandicapten moeten kunnen wonen midden tussen de bewoners van alle leeftijden.
- 8.30 De gemeente neemt een regisserende rol op zich voor het realiseren van woon-service-gebieden en benoemt één ambtelijk medewerker tot „aanspreekpunt“ .
- 8.31 De gemeente spant zich in voor een goede opvang en integratie, maatschappelijke begeleiding en vooral participatie van de vluchtelingen

in de Edese samenleving en steunt kerken en andere geloofsgemeenschappen, alsmede particuliere organisaties die zich daarop richten.

- 8.32 Uitgeprocedeerde asielzoekers die op straat komen te staan worden in Ede niet aan hun lot overgelaten. Landelijke regelgeving wordt gehandhaafd.

9. RUIMTELIJKE ONTWIKKELING EN WONEN IN STAD EN DORP

Keuzes:

Ede is verantwoordelijk voor het beheren en benutten van een mooi en ruim deel van ons land en heeft dat als goede rentmeester uit te voeren. De daarbij te maken keuzes dienen te worden gemaakt in geregeld overleg met burgers, maatschappelijke organisaties en ondernemers. Projecten die al een lange historie hebben maar nog niet gerealiseerd zijn, verdienen voorrang boven nieuwe projecten.

- 9.1 In het ruimtelijke - ordeningsbeleid wordt in lange-termijnplannen, samen met de provincie, vanuit een integrale visie en een strategisch toekomstplan verder gewerkt aan een toekomstig Ede als 'groene gemeente'.
- 9.2 De gemeente zal 'inbreiding' benutten waar dat mogelijk is. Bij uitbreiding worden zoveel als mogelijk is bomen en struiken aangeplant, alsmede lanen, singels en speelvelden voor de jeugd aangelegd.
- 9.3 Bij de planning en het onderhoud van groenvoorzieningen vormt de sociale veiligheid een vast onderdeel.
- 9.4 De aandacht van de gemeente blijft gericht op een aantrekkelijke aankleding van het de gemeente Ede.
- 9.5 Het Bospoortgebied in Ede moet flink worden aangepakt volgens een goed regieplan. Onderzocht zal worden of het gebied kan worden aangemerkt als beschermd stads- of dorpsgebied.
- 9.6 Braakliggende terreinen, zoals het zogenaamde Aral-terrein, zullen tijdelijk op passende wijze worden aangekleed, bijvoorbeeld door een groenvoorziening.
- 9.7 De gemeente gaat voortvarend aan de gang met de uitvoering van plannen voor de voormalige kazerneterreinen in Ede Oost en de Spoorzone, met voorrang voor de Kop van de Parkweg.
- 9.8 Bij de inrichting van Ede Oost en het voormalige ENKA - terrein wordt voldoende rekening gehouden met locaties voor maatschappelijke doeleinden, zoals scholen en geloofsgemeenschappen.
- 9.9 Verscheidenheid van woningen komt de sociale structuur in een wijk of dorp ten goede en is voor de gemeente een principiële doelstelling.

- 9.10 De gemeente gaat een eenzijdige bevolkingssamenstelling in de wijken tegen, vooreerst in Veldhuizen en streeft naar variatie van groepen en soorten bewoners, met het oog op duurzame betrokkenheid en sociale samenhang.
- 9.11 Gelet op de doorgaande groei van Ede zet de gemeente stappen om te komen tot een structuurplan voor de uitbreiding van de gemeente na 2020.
- 9.12 Toedeling van bouwgrond en woonruimte wordt gedaan op grond van rechtvaardige maatstaven, die voor iedere burger doorzichtig en aanvaardbaar zijn.
- 9.13 Door zelf tijdig gronden te verwerven voorkomt de gemeente prijsopdrijving en komt het bouwen van goedkopere woningen voor starters en senioren beter in zicht.
- 9.14 Het bouwbeleid wordt niet bepaald door projectontwikkelaars, maar door het gemeentebestuur, dat er scherp op toeziet dat het woningaanbod aansluit op de behoeften.
- 9.15 De gemeente zet zich in voor sociale woningbouw, niet alleen in de kern Ede maar ook in de dorpen, aansluitend bij de lokale woningbehoefte, maar met speciale aandacht voor jongeren en senioren.
- 9.16 De woningbehoefte wordt periodiek gepeild en geactualiseerd in nauwe samenwerking met de dorpsgemeenschappen. De gemeente volgt nauwlettend de vragen naar huisvesting die in de markt leven.
- 9.17 Er zullen extra woningen worden gebouwd voor jongeren, mensen met een modaal inkomen en senioren. Tevens moeten er meer goedkope huurwoningen, meer levensloopbestendige- en nultredenwoningen worden gebouwd.
- 9.18 De gemeente stimuleert vernieuwingen als kleinschalige woonvormen voor ouderen met dementie en andere woon/zorginitiatieven, zoals zogenaamde „mantelzorgwoningen“ .
- 9.19 De beschikbaarstelling van een starterslening moet met kracht worden bestendigd.
- 9.20 Toekomstige eigenaren en huurders van woningen moeten meer invloed en zeggenschap krijgen bij nieuwbouw.

- 9.21 Ingezetenen krijgen keuzevrijheid om zelf hun eigen huis te bouwen. Daartoe zullen meer vrije bouwkavels beschikbaar komen. Initiatieven voor collectief particulier opdrachtgeverschap worden gestimuleerd en gefaciliteerd door de gemeente.
- 9.22 Woningcorporaties zullen worden aangesproken op hun maatschappelijke verantwoordelijkheid te investeren in woningen en omgeving. De gemeente wenst met hen en met andere ontwikkelaars samen te werken om een goede bouwontwikkeling te bewerkstelligen.
- 9.23 Het welstandsbeleid wordt gekenmerkt door heldere criteria inzake de voorschriften, met als doel een goede beeldkwaliteit, maar de gemeente zal onnodig knellende regels loslaten.
- 9.24 Gestreefd wordt naar het bouwen van energiearme en waar mogelijk van energieneutrale woningen.
- 9.25 De directe woonomgeving is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente en bewoners. De betrokkenheid van burgers bij de inrichting en het onderhoud van deze openbare ruimten moet worden bevorderd.
- 9.26 Het plaatsen van schotels zal worden ontmoedigd; in plaats daarvan wordt een centrale voorziening getroffen voor toegankelijke nieuwsgaring voor iedereen.
- 9.27 Op basis van de thans bestaande structuurvisies versterkt de gemeente de leefbaarheid van de dorpen en bewaakt dat er voldoende voorzieningen en woningen zullen zijn voor senioren zowel als jongeren in alle dorpen binnen de gemeente Ede.

10. MILIEU EN LANDSCHAP, LANDBOUW, WATER EN WEGEN

Keuzes:

Als goede rentmeesters hebben wij landschap en milieu goed te beheren. Bij het beheer van het landschap spelen de agrariërs met hun ervaring en kennis een belangrijke rol. Het CDA streeft naar vitale landelijke gemeenten met toegankelijke en bereikbare voorzieningen. Leidende motieven zijn steeds duurzaamheid, natuurbehoud en het welzijn van mens en dier daarin. Ede profileert zich als groene en gezonde gemeente. Nog niet succesvolle, langlopende projecten krijgen prioriteit bij de uitvoering.

- 10.1 De gemeente zal, gelet op het eminente belang van de reconstructie van het buitengebied, op zorgvuldige uitvoering van de vastgestelde reconstructieplannen toezien en de betrokken agrarische bevolking, gelet op de vaak ingewikkelde procedures, voortvarend terzijde staan bij de wisseling van hun leefsituatie.
- 10.2 Voorafgaand aan een nieuw (bestemmings)plan worden de wensen en toekomstplannen van de agrarische ondernemers geïnventariseerd. Deze inventarisatie vormt een bouwsteen voor het beleid van de gemeente inzake het buitengebied.
- 10.3 De begeleiding van de bedoelde agrariërs blijft geschieden via een eigen gemeentelijk 'loket' en er wordt zorg gedragen voor een vlot lopende vergunningenprocedure.
- 10.4 De gemeente profileert zich als met de ondernemers meedenkende instantie en stelt zich voor hen dienstverlenend op.
- 10.5 Nieuwe functies op het agrarisch bedrijf, zoals agrotourisme, zorg, verkoop- aan-huis, energie, leveren een bijdrage aan de vitaliteit van het landelijk gebied en krijgen optimale ruimte.
- 10.6 Functieverandering zal de ontwikkeling van omliggende agrarische bedrijven niet mogen belemmeren.
- 10.7 Speciale aandacht zal worden geschonken aan vrijkomende gebouwen in het buitengebied waarvoor slopen niet direct een oplossing is, alternatieven voor (her)gebruik zullen worden onderzocht.
- 10.8 De gemeente heeft oog voor het blijvend belang van het onderhoud van landschap en dierversorgung door voortgaande

bedrijfsvoering van agrariërs in het buitengebied en houdt daar in haar beleid rekening mee.

- 10.9 Bij de afgifte van vergunningen aan ondernemers in de landbouw die willen uitbreiden wordt gerekend met de in de provincie Gelderland geldende methodiek ten aanzien van kleine natuurgebieden.
- 10.10 De gemeente pleit voor dierenwelzijn, maar geeft, bij conflictuering van de belangen van mens en dier, prioriteit aan het belang van mensen.
- 10.11 Om het rijke natuurlijke milieu en landschap in de gemeente Ede te handhaven en lucht, bodem, water, natuur, flora en fauna te beschermen spant de gemeente zich in om de milieuvergunningen actueel te houden en er op toe te zien dat afspraken worden nagekomen.
- 10.12 De gemeente onderkent de eerste verantwoordelijkheid voor het beheren van milieu en landschap van de vergunninghouder en ziet als haar eigen taak het nauwgezet handhaven van de vergunningen.
- 10.13 De gemeente zal zich inspannen de uitstoot van CO₂ en stikstofdioxide te verminderen en aansporen tot gebruik van alternatieve energie, zoals groene stroom, zonne-energie e.d.; zelf zal zij daarin voorgaan.
- 10.14 Bij het verlenen van bouwvergunningen in het buitengebied staat de gemeente een goede landschappelijke inpassing voor en handhaaft dit criterium consequent.
- 10.15 De gemeente geeft aandacht aan het terugdringen van licht- en geluidshinder in het buitengebied, inzonderheid in gebieden waar de fauna daarvan schade ondervindt.
- 10.16 Ter bestrijding van stankoverlast stimuleert de gemeente het gebruik van luchtwassers door de bedrijven die deze veroorzaken en zal deze hulpmiddelen voorschrijven in af te geven vergunningen.
- 10.17 De gemeente draagt goede en planmatige zorg voor het tijdig maaien van bermen en andere gemeentelijke, met name braakliggende, terreinen.
- 10.18 Het genomen besluit tot aanleg van een recreatieplas zal ten spoedigste tot uitvoering worden gebracht en niet later aanvangen dan in 2013.
- 10.19 De gemeente stimuleert het gebruik van schoon vervoer,

zoals reeds begonnen bij het eigen wagenpark.

- 10.20 De gemeente zal blijven investeren in onderhoud van fietspaden, trottoirs, en wegen en werkt met kracht voort aan het wegweken van de achterstanden in het onderhoud van de elementverhardingen.
- 10.21 Voor dringende vervanging van de verhardingen van de wegen in het buitengebied wordt gezocht naar aanvullende financieringsmiddelen daarvoor.
- 10.22 Nu het onderhoud van het recreatief fietspadennet door het Recreatieschap Veluwe weer is overgedragen aan de gemeente, maakt de gemeente een meerjarenplan voor de verbetering van dit net binnen haar grenzen.
- 10.23 Waar mogelijk dringt de gemeente onnodige vervoersbewegingen terug door stimulering van duurzame mobiliteit zoals openbaar vervoer en de fiets.
- 10.24 De gemeente werkt nauw samen met organisaties op het gebied van natuur, milieu en landschap.
- 10.25 Burgers worden actief betrokken bij het invoeren van programma's voor vergroening, energiebesparing en het terugbrengen van autogebruik in de stad en het vergroenen van de woonwijken.
- 10.26 Het wagenpark van de gemeente Ede schakelt over op groene brandstoffen.
- 10.27 Ede ontwikkelt bio-energiecentrales, waar afval gebruikt wordt voor opwekking van energie.
- 10.28 De gemeente zet zich actief in voor het aantrekken van middelen voor het ondergronds aanleggen van hoogspanningsleidingen.

11. BESTUUR EN ORGANISATIE

Keuzes:

Het CDA ziet als essentiële kenmerken voor goed bestuur integriteit, openheid, betrouwbaarheid, elan en gezag. De bestuurders, het college van burgemeester en wethouders, staan voor initiatief en beleidsuitoefening, de gemeenteraad voor het bepalen van de hoofdlijnen van beleid en de goedkeuring van de beleidsuitvoering door het college. Van groot belang is een heel goede communicatie met de burgers. Tevens is van belang een sterke interne organisatie die gericht is op het uitvoering geven aan de door het gemeentelijk bestuur genomen beleidsbeslissingen. Met name het management binnen de organisatie zal op dit punt worden getoetst.

- 11.1 Ten aanzien van het college van Burgemeester en Wethouders heeft het CDA voorkeur voor een afspiegelingscollege.
- 11.2 Het gemeentebestuur regeert niet vanuit een ivoren toren, maar betreft de burgers zoveel mogelijk bij het beleid en voert dit integer en doorzichtig uit.
- 11.3 De dienstverlening aan de burgers van Ede wordt gekenmerkt door kwaliteit, snelle afhandeling en een ruime, open benadering van de mensen.
- 11.4 De houding met betrekking tot inspraak verandert structureel van “wij leggen het nog een keer uit” naar daadwerkelijke samenspraak met burgers gericht op een goed plan met voldoende draagvlak. Burgerinitiatieven worden actief betrokken bij de planvoorbereiding en –uitvoering
- 11.5 De gemeente organiseert in een zo“ n vroeg mogelijk stadium bij gemeentelijke plannen in brede zin inspraak, zodat suggesties van burgers daadwerkelijk een rol kunnen spelen en zo mogelijk kunnen worden ingepast.
- 11.6 Gemeentelijke plannen worden daadwerkelijk samen met inwoners ontwikkeld. Daarbij zijn diverse samenwerkingsvormen mogelijk, afhankelijk van de aard en omvang van het plan. Afspraken daaromtrent worden vastgelegd in een participatieverordening.
- 11.7 Raadsleden zijn primair volksvertegenwoordigers en onderhouden nauwe contacten met burgers en lokale instellingen; zij worden daartoe -waar nodig- door de gemeentelijke organisatie gefaciliteerd.

- 11.8 Er worden hoge eisen gesteld aan de kunde en integriteit van bestuurders en ambtenaren, hetgeen bevorderd wordt door een passend benoemingsbeleid en, waar gewenst, bij- of nascholing.
- 11.9 Een burger die zich met vragen of kritische opmerkingen tot de gemeente wendt, krijgt snel en correct antwoord binnen een redelijke termijn; verzoeken worden op basis van prestatieafspraken tijdig afgedaan.
- 11.10 De gemeentelijke organisatie wordt steeds minder getypeerd door verkokering en steeds meer door integratie van gemeentelijke diensten.
- 11.11 De gemeentelijke organisatie wordt centraal aangestuurd en onderscheidt zich door concrete prestatieafspraken met management en ambtenaren.
- 11.12 Binnen de ambtelijke organisatie worden helder geformuleerde doelen met meetbare prestaties afgesproken, welke doelstellingen worden gevolgd en bewaakt.
- 11.13 De dienstverlening zal niet worden gebaseerd op de bereidwilligheid van de ambtenaar, maar op de behoeften van de burger, dus vraaggericht.
- 11.14 De gemeente zal voortdurend zoeken naar de beste communicatie met de bevolking en bedient zich daartoe niet alleen van eigen middelen, maar ook van de in Ede beschikbare media, zoals pers, radio en televisie. De gemeente wil nieuwe media inschakelen om de burger te laten inspreken.
- 11.15 Niet alleen de afdeling Communicatie, maar alle gemeentelijke afdelingen houden burgers, hetzij individueel, hetzij collectief, op de hoogte van plannen en ontwikkelingen.
- 11.16 Bestuurders en ambtenaren hanteren voor ieder begrijpelijke taal. Ambtelijk jargon wordt met kracht bestreden.
- 11.17 De gemeentelijke website wordt up to date gehouden en vervult een vooraanstaande rol in het geheel van het communicatiebeleid en de digitale dienstverlening.
- 11.18 Het Raadhuis ademt een uitnodigende en voor zowel de burger als de maatschappelijke organisaties vertrouwenwekkende sfeer, met name door de houding van bestuurders en medewerkers.

- 11.19 Het gemeentebestuur introduceert, naast het digitale loket, een balie als 'front-Office' met 'burgervriendelijke' openingstijden.
- 11.20 Het structurele overleg van de burgemeester met dienstdoende voorgangers van de in Ede aanwezige kerken, moskeeën en andere geloofsgemeenschappen wordt voortgezet.
- 11.21 De stedenband met het Tsjechische Chrudim wordt jaarlijks geëvalueerd met het oog op voortzetting of beëindiging daarvan.
- 11.22 De gemeente Ede gaat voort op de weg naar intense samenwerking met de andere gemeenten in de regio, zoals in de WERV aangevangen, en zet verdere stappen in de richting van „Food Valley“ .

12. DEKKINGSMIDDELEN

Keuzes:

Onder dekkingsmiddelen dient te worden verstaan algemene middelen en belastingen. Structurele uitgaven moeten in beginsel door structurele inkomsten worden bekostigd. Zo ontstaat er een solide dekking voor meerjarige uitgaven die niet afhankelijk zijn van incidentele mee- en tegenvallers.

Gemeentelijke heffingen, rechten en leges dienen kostendekkend te zijn.

- 12.1 Uitgangspunt is dat een eventuele verhoging van de gemeentelijke lasten, waaronder de Onroerend Zaakbelasting (OZB), wordt beperkt tot maximaal de inflatiecorrectie.
- 12.2 Bij de dekking van nieuw beleid zal onderzoek naar ruimte binnen bestaand beleid de eerste afweging moeten zijn.
- 12.3 Een tweede dekkingsmogelijkheid wordt gezocht in het op basis van kostendekkendheid verhogen van heffingen en tarieven voor concrete, toerekenbare diensten en producten, die ten goede komen aan de burgers.
- 12.4 Het risicomanagement zal integraal worden doorgevoerd, zodat geen onnodige reserves en voorzieningen behoeven te worden aangehouden.
- 12.5 Het uit exploitatie van gronden verkregen saldo wordt toegekend aan de reserve van het Grondbedrijf en indien dit saldo het vastgestelde plafond van deze reserve te boven gaat aan de Algemene Dienst.
- 12.6 Gemeentelijke gelden worden krachtens de wet Fido niet belegd in risicodragende aandelen(pakketten) of in niet algemeen geaccepteerde bankinstellingen.
- 12.7 De in Ede opererende onafhankelijke Rekenkamer Commissie waarborgt door deskundig toezicht de correctheid van het gebruik van de gemeentelijke middelen en wordt gecontinueerd.

DEEL III SPEERPUNTEN

Eerbied voor God en Zijn schepping en respect voor de naaste. Dit uitgangspunt ligt aan het programma ten grondslag. Het CDA-beleid is dan ook gericht op duurzaamheid en eerlijke behandeling van mensen en hun rechten, altijd en overal.

Kernpunten van beleid:

1. Veilige leefomgeving, stimulering van initiatieven die zich daar op richten en bestrijding van overlast en criminaliteit. Het CDA blijft aandringen op voldoende kwantitatieve en kwalitatieve uitrusting van het politie-apparaat.
2. Duurzame inrichting van wijken en dorpen waarop bewoners rechtstreeks invloed hebben, maar ook verantwoordelijkheid dragen voor behoud van het goede.
3. Doel van het lokale beleid betreffende economie is het scheppen en behouden van sociaal-maatschappelijk en ecologisch verantwoorde en rendabele werkgelegenheid in de gemeente. Verdere ontplooiing van het bedrijfsleven binnen het kader van FoodValley, maar ook daarbuiten.
4. Goed onderwijs en het bieden van gelijke kansen aan alle mensen. Het CDA maakt zich sterk voor goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt om de gelijke kansen ook waar te kunnen maken.
5. Iedereen moet kunnen sporten; recreatie en gezondheid zijn belangrijk.
6. Cultuur is een wezenlijk onderdeel van de Edese samenleving. Het CDA maakt zich sterk voor cultuur die bij Ede past. Cultuur van, voor en door Edenaren, als het even kan ook op het gebied van openbaar kunstbezit. Maar ook cultuur die past bij een gemeente met meer dan 100.000 inwoners.
7. Ieder mens moet volwaardig lid van de samenleving kunnen zijn, daarbij past een inkomen dat bij voorkeur uit arbeid wordt verkregen.
8. Bij zorg en welzijn is eerlijke behandeling van mensen en hun rechten het leidende motief.
9. Allen die onderdeel uitmaken van de gemeenschap dragen verantwoordelijkheid voor behoud van schepping en milieu. De gemeente speelt daarbij een stimulerende en redigerende rol.
10. Het bestuur en de organisatie van de gemeente dienen betrouwbaar en daadkrachtig te zijn. Het CDA zal dit nastreven en daar op toe zien.
11. Financieel solide beleid is noodzakelijk voor een toekomst waarin de gemeente haar taken goed kan uitvoeren. De financiële inbreng van de burgers is altijd gebaseerd op eerlijkheid en gelijkheid van kansen.

12. Er zijn projecten die zich al jaren voortslepen binnen de gemeente. Het naar behoren afronden van die projecten verdient een hoge prioriteit. Het CDA zal de gemeente daar op wijzen en controleren of aan de afspraken wordt voldaan.

Concluderend: Op alle beleidsterreinen staat het CDA in Ede voor eerlijkheid en voor duurzaamheid, nu en in de toekomst. Want

***Morgen begint
vandaag!***